

**PROGRAM STUDIÓW WYŻSZYCH
ROZPOCZYNAJĄCYCH SIĘ W ROKU AKADEMICKIM
2016/17**

data zatwierdzenia przez Radę Wydziału

kod programu studiów

.....

pieczęć i podpis dziekana

.....

Wydział Geograficzno-Biologiczny

Studia wyższe na kierunku	Geografia
Obszar/ obszary kształcenia/ dyscyplina	Kierunek międzyobszarowy - nauki przyrodnicze (P), nauki społeczne (S), humanistyczne (H)
Forma prowadzenia	Stacjonarne
Profil	Ogólnoakademicki
Stopień	Studia pierwszego stopnia

Specjalność/ Specjalizacja	A) Nauczycielska: Geografia z przyrodą (nauczycielska) B) Nienauczycielskie: Geografia fizyczna, Geomonitoring, Geografia regionalna Ameryki Łacińskiej, Geografia z geoinformacją, Geografia z geoturystyką, Geografia z przedsiębiorczością i gospodarką przestrzenną, Geografia z zarządzaniem środowiskiem geograficznym.
Punkty ECTS	180
Czas realizacji	6 semestrów
Uzyskiwany tytuł zawodowy	Licencjat

Warunki przyjęcia na studia	Kandydaci z „nową maturą”	Średnia wyników egzaminu maturalnego ze wszystkich zdawanych przedmiotów (poziom podstawowy lub rozszerzony – część pisemna). Kandydatom zdającym maturę z geografii na poziomie rozszerzonym wynik egzaminu zostanie przemnożony przez współczynnik 2, z geografii na poziomie podstawowym przez współczynnik 1,5, a zdającym maturę z innych przedmiotów na poziomie rozszerzonym przez współczynnik 1,5.
	Kandydaci ze „starą maturą”	Średnia ocen z wszystkich przedmiotów zdawanych na egzaminie dojrzałości (część ustna i pisemna).
	Kryterium dodatkowe	Kandydaci „starej” i „nowej” matury, którzy uczęszczali w szkole ponadgimnazjalnej (średniej) na dodatkowe zajęcia edukacyjne z zakresu geografii lub turystyki (wg zapisu na świadectwie ukończenia szkoły) lub uczestniczyli w etapie okręgowym olimpiady geograficznej (wg pisemnego potwierdzenia) otrzymują dodatkowo 10 p. do rankingu.

Efekty kształcenia

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia	Odniesienie do efektów obszarowych
Wiedza		
K_W01	Rozumie specyfikę geografii, jej genezę i rozwój, a także zna jej strukturę wewnętrzną, przedmiot badań i miejsce w rodzinie nauk.	P1A_W04 P1A_W05 S1A_W01 H1A_W01 H1A_W06
K_W02	Wymienia i rozumie kluczowe pojęcia geografii i koncepcje dotyczące zróżnicowania terytorialnego i rozmieszczenia zjawisk na powierzchni Ziemi oraz zna podstawową terminologię geograficzną, także w języku angielskim.	P1A_W05 S1A_W02 H1A_W03
K_W03	Rozumie podstawowe zagadnienia z astronomii oraz geologii w zakresie pozwalającym na rozpoznanie wpływu zjawisk astronomicznych i geologicznych na funkcjonowanie biosfery i działalność gospodarczą.	P1A_W01 P1A_W03 P1A_W05
K_W04	Zna podstawy ekonomii i socjologii oraz rozumie wpływ procesów i prawidłowości ekonomicznych i społeczno-politycznych na zróżnicowanie poziomu rozwoju i warunków życia ludności oraz skalę i efektywność działalności gospodarczej.	S1A_W02 S1A_W03 S1A_W04
K_W05	Charakteryzuje główne etapy rozwoju gospodarczego świata i Europy oraz objaśnia wpływ wydarzeń historycznych na aktualne zróżnicowanie świata pod względem społeczno-kulturowym, a zwłaszcza gospodarczym.	S1A_W08 H1A_W03
K_W06	Zna zróżnicowanie powierzchni Ziemi pod względem struktury geologicznej, zjawisk wodnych i rzeźby i potrafi je wytłumaczyć w oparciu o znajomość procesów geologicznych, hydrologicznych i morfogenetycznych.	P1A_W01 P1A_W03 P1A_W05
K_W07	Zna zróżnicowanie powierzchni Ziemi pod względem warunków klimatycznych i potrafi je wytłumaczyć w oparciu o wiedzę astronomiczną i meteorologiczną.	P1A_W01 P1A_W02 P1A_W03 P1A_W05 P1A_W06
K_W08	Objaśnia elementy bilansu wodnego w powiązaniu z warunkami geologicznymi, rzeźbą terenu i klimatem, a także w aspekcie działalności człowieka w kontekście deficytu wody i zagrożenia	P1A_W01 P1A_W02 P1A_W03

	powodziowego.	P1A_W05 P1A_W06 P1A_W07
K_W09	Zna czynniki warunkujące zróżnicowanie gleb na Ziemi, zna podstawowe metody badawcze i potrafi wyjaśnić wpływ właściwości gleby na kształtowanie siedlisk naturalnych, seminaturalnych i rolniczych.	P1A_W01 P1A_W03 P1A_W05 P1A_W07 P1A_W08
K_W10	Wymienia cechy głównych lądowych formacji roślinnych, zna ich rozmieszczenie i rozumie związki między szatą roślinną, czynnikami geologicznymi, klimatologicznymi i warunkami glebowymi.	P1A_W01 P1A_W04
K_W11	Zna główne rodziny i grupy etniczne ludności świata. Wymienia ich cechy kulturowe oraz tłumaczy ich rozmieszczenie w oparciu o wiedzę z zakresu antropogenezy i historii.	S1A_W05 H1A_W03
K_W12	Zna zróżnicowanie powierzchni Ziemi pod względem rozmieszczenia, struktur i dynamiki ludności (w tym migracje), oraz potrafi powiązać cechy demograficzne państw i regionów z ich sytuacją gospodarczą, uwarunkowaniami kulturowymi, politycznymi i ekologicznymi.	S1A_W02 S1A_W03 S1A_W05 S1A_W07
K_W13	Wymienia główne elementy systemu komunikacyjnego i sieci osadniczej świata, tłumacząc zróżnicowanie form osadniczych w poszczególnych częściach świata na podstawie znajomości warunków naturalnych i społeczno-kulturowych.	S1A_W02 S1A_W07 S1A_W08 S1A_W09
K_W14	Wymienia główne sposoby użytkowania Ziemi i pozyskiwania środków egzystencji w poszczególnych regionach świata oraz potrafi wytłumaczyć ich różnorodność w oparciu o znajomość warunków przyrodniczych, a także wiedzę z zakresu ekonomii, historii i antropologii kulturowej.	S1A_W02 S1A_W03 S1A_W07 S1A_W08 S1A_W09
K_W15	Zna rozmieszczenie i strukturę przemysłu na świecie, rozumie rolę przemysłu zaawansowanej technologii oraz usług, szczególnie edukacyjnych, badawczo-rozwojowych i informatycznych w rozwoju społeczeństwa informacyjnego.	S1A_W02 S1A_W03 S1A_W07 S1A_W08 S1A_W09
K_W16	Zna zróżnicowanie świata pod względem politycznym oraz pod względem poziomu rozwoju gospodarczego i potrafi je wytłumaczyć w oparciu o znajomość warunków przyrodniczych, a także wiedzę ekonomiczną, historyczną i demograficzną.	P1A_W08 S1A_W02 S1A_W03 S1A_W07 S1A_W08 S1A_W09
K_W17	Rozumie przyrodnicze, demograficzne, społeczno-kulturowe, polityczne i technologiczne przyczyny zróżnicowania tempa rozwoju gospodarczego regionów oraz wpływ procesów globalizacji i integracji gospodarczej na rozwój lokalny i regionalny.	P1A_W08 S1A_W02 S1A_W03 S1A_W07 S1A_W08 S1A_W09
K_W18	Rozumie i objaśnia wzajemne współzależności między przyrodniczymi a społeczno-kulturowymi składnikami powłoki krajobrazowej Ziemi oraz potrafi omówić globalne procesy przyrodnicze, społeczne i gospodarcze, wyjaśnić ich genezę i skutki.	P1A_W01 P1A_W08 S1A_W02 S1A_W03 S1A_W07 S1A_W08
K_W19	Rozumie i klasyfikuje przejawy degradacji przyrody, wskazuje prawne, ekonomiczne i techniczne instrumenty jej ochrony oraz podstawowe metody badawcze. Dostrzega skuteczność ich działania, argumentuje konieczność uwzględnienia zasad ochrony	P1A_W07 P1A_W08 S1A_W07

	przyrody w działalności gospodarczej.	
K_W20	Zna w stopniu elementarnym uwarunkowania ekonomiczno-techniczne i podstawy prawne gospodarki przestrzennej, rozumie ich znaczenie z punktu widzenia problemów zagospodarowania przestrzennego, w tym także dla planowania przestrzennego.	S1A_W07
K_W21	Rozumie istotność badań naukowych z punktu widzenia rozwoju regionalnego i lokalnego oraz rolę kapitału ludzkiego w rozwoju gospodarczym w warunkach budowy gospodarki opartej na wiedzy.	P1A_W08 S1A_W03 S1A_W04
K_W22	Ma podstawową wiedzę dotyczącą funkcjonowania gospodarki w skali lokalnej i regionalnej oraz zasad tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, w tym prowadzenia działalności gospodarczej.	P1A_W11 S1A_W07 S1A_W11
K_W23	Zna w stopniu podstawowym i rozumie podstawy teoretyczne technik pozyskiwania danych geograficznych.	P1A_W07 S1A_W06
K_W24	Zna metody matematyczne oraz statystyczne w zakresie pozwalającym na opis i analizę zjawisk geograficznych.	P1A_W06
K_W25	Ma podstawową wiedzę w zakresie systemów informacji geograficznej oraz instytucjach i regulacjach ich udostępniania. Rozumie i klasyfikuje metody prezentacji kartograficznej.	P1A_W06 P1A_W07 S1A_W06 S1A_W07
K_W26	Rozumie przemiany społeczno-gospodarcze zachodzące w Polsce na tle zróżnicowania warunków przyrodniczych, a także gospodarczą i polityczną pozycję Polski w Europie w kontekście procesów integracji europejskiej i globalizacji.	P1A_W08 S1A_W02 S1A_W03 S1A_W08
K_W27	Zna zasady obsługi sprzętu i urządzeń służących do pozyskiwania, przetwarzania informacji geograficznych.	P1A_W06 P1A_W07 P1A_W09 S1A_W06
K_W28	Zna podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii.	P1A_W09
K_W29	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz potrafi korzystać z zasobów informacji patentowej.	P1A_W10 S1A_W10
Umiejętności		
K_U01	Posługuje się terminologią geograficzną w języku polskim i angielskim.	P1A_U02 P1A_U12 S1A_U11
K_U02	Wybiera samodzielnie optymalne metody pozyskiwania, analizy i prezentacji danych geograficznych.	P1A_U01 P1A_U11 S1A_U02 S1A_U05
K_U03	Wykorzystuje techniki geoinformatyczne oraz podstawowe narzędzia i metody analizy statystycznej i przestrzennej służące do określania relacji między różnorodnymi zmiennymi, wykazując się samodzielnością w doborze odpowiednich technik.	P1A_U05 P1A_U11 S1A_U02
K_U04	Potrafi w stopniu podstawowym interpretować mapy i przekroje.	P1A_U01

K_U05	Poprawnie redaguje różnego typu mapy.	P1A_U01 P1A_U05 P1A_U06
K_U06	Wykonuje standardowe pomiary i obserwacje meteorologiczne, hydrometryczne, geologiczne i gleboznawcze interpretuje pozyskane dane oraz przedstawia ich wyniki dobierając odpowiednią formę prezentacji.	P1A_U01 P1A_U06 S1A_U05
K_U07	Ocenia zmiany w krajobrazie, w tym spowodowane działalnością człowieka, na podstawie analizy map, zdjęć satelitarnych i obserwacji terenowych.	P1A_U01 P1A_U06 P1A_U07 S1A_U01 S1A_U02
K_U08	Potrafi posługiwać się prawidłowo mapą, podstawowymi przyrządami geodezyjnymi, odbiornikiem GPS.	P1A_U01 P1A_U06
K_U09	Umie zaplanować i przeprowadzić proste badania społeczne.	P1A_U01 S1A_U02 S1A_U08
K_U10	Potrafi odnaleźć i krytycznie ocenić informacje z literatury geograficznej, także w języku angielskim.	P1A_U03 P1A_U11 P1A_U12 S1A_U11
K_U11	Posiada podstawowe umiejętności badawcze: formułuje i analizuje problemy dotyczące zmian w warunkach przyrodniczych i sytuacji społeczno-gospodarczej w skali lokalnej, regionalnej i globalnej.	P1A_U04 P1A_U05 S1A_U02 S1A_U03 S1A_U05 S1A_U08
K_U12	Potrafi wytłumaczyć ekonomiczne, polityczne i ekologiczne uwarunkowania współczesnych procesów demograficznych. Przewiduje rozwój procesów demograficznych.	S1A_U01 S1A_U02 S1A_U03 S1A_U04
K_U13	Potrafi interpretować i przewidywać zmiany w użytkowaniu ziemi zachodzące pod wpływem procesów intensyfikacji, uprzemysłowienia i ekologizacji rolnictwa.	S1A_U01 S1A_U02 S1A_U04
K_U14	Potrafi wyjaśnić zmiany udziału poszczególnych czynników lokalizacji działalności gospodarczej. Tłumaczy przyczyny i skutki relokacji przemysłu oraz rolę sektora usług w rozwoju w różnych skalach przestrzennych.	S1A_U01 S1A_U02 S1A_U03 S1A_U07 S1A_U08
K_U15	Wyjaśnia wpływ komunikacji na rozwój społeczno-gospodarczy w różnych skalach przestrzennych w zakresie transferu dóbr, osób, kapitału i informacji.	S1A_U01 S1A_U02 S1A_U03 S1A_U07 S1A_U08
K_U16	Umie tłumaczyć przyczyny konfliktów zbrojnych oraz przewidywać ich polityczne, ekonomiczne, demograficzne, ekologiczne i krajobrazowe następstwa (uchodźstwo, głód, epidemie).	S1A_U01 S1A_U02 S1A_U03 S1A_U07 S1A_U08
K_U17	Potrafi opisać wybrany region lub miejscowość, objaśniając przyczyny różnicowania warunków przyrodniczych i zjawisk społeczno-kulturowych, zwłaszcza ekonomicznych w języku	P1A_U03 P1A_U04

	polskim oraz krótką jego charakterystykę w języku obcym.	P1A_U07 P1A_U08 P1A_U09 S1A_U07 S1A_U09 H1A_U09
K_U18	Potrafi analizować przyczyny, przewidywać przebieg procesów i zjawisk w przyrodzie, skutki klęsk żywiołowych i katastrof naturalnych oraz konsekwencje wybranych procesów ekonomicznych i społecznych, w tym także z wykorzystaniem źródeł w języku obcym.	P1A_U02 P1A_U03 P1A_U04 P1A_U05 P1A_U06 P1A_U07 P1A_U09 S1A_U04 S1A_U06 S1A_U07 S1A_U08
K_U19	Potrafi przedstawić wiedzę geograficzną i osiągnięcia geografii, także podczas specjalnie w tym celu zorganizowanej wycieczki (z zachowaniem zasad bezpieczeństwa), z wykorzystaniem terminologii w języku obcym.	P1A_U02 P1A_U03 P1A_U08 P1A_U09 P1A_U10 S1A_U09 S1A_U10
K_U20	Umie opracować wybrany problem geograficzny w formie opracowania naukowego w języku polskim w określonej konwencji metodologicznej, z poprawną dokumentacją, a także jego streszczenie w języku obcym. Potrafi przedstawić wyniki badań w postaci prawidłowo opracowanej dokumentacji.	P1A_U03 P1A_U04 P1A_U08 P1A_U09 P1A_U11 P1A_U12 S1A_U09 S1A_U10 S1A_U05
Kompetencje społeczne		
K_K01	Wykazuje krytycyzm i ostrożność w przyjmowaniu informacji pochodzących z masowych mediów.	-
K_K02	Ma świadomość konieczności podnoszenia kompetencji zawodowych i osobistych oraz samodzielnego aktualizowania i poszerzania wiedzy geograficznej.	P1A_K01 P1A_K05 P1A_K07 S1A_K01 S1A_K06
K_K03	Szanuje powierzany mu sprzęt, jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo pracy własnej i innych, a także za realizację podjętych zadań.	P1A_K06
K_K04	Docenia wartość badań naukowych, potrafi określić ich priorytety z punktu widzenia rozwoju cywilizacji, docenia precyzję języka nauki oraz skuteczność jej metod i narzędzi, a także wykazuje gotowość do upowszechniania naukowych dokonań.	S1A_K03
K_K05	Wykazuje gotowość do działań indywidualnych i społecznych na rzecz zachowania równowagi ekologicznej i ochrony zasobów Ziemi i racjonalnego gospodarowania nimi.	P1A_K02 S1A_K05

K_K06	Prezentuje postawę zgodną z zasadą szacunku wobec przedstawicieli odmiennych kultur.	H1A_K05
K_K07	Docenia walory pracy w zespole i krytycznie ocenia własną rolę w grupie, a dzięki kompetencjom w zakresie komunikacji społecznej, organizacji pracy, negocjacji i podejmowania decyzji, umie twórczo radzić sobie w sytuacjach problemowych.	P1A_K02 P1A_K03 P1A_K04 P1A_K08 S1A_K02 S1A_K04 S1A_K07
K_K08	Ma świadomość konieczności postępowania zgodnie z zasadami etyki.	P1A_K04 S1A_K04
K_K09	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy i rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie.	P1A_K01 P1A_K05 P1A_K08 S1A_K01 S1A_K06 S1A_K07

Sylwetka absolwenta	<p>Po ukończeniu studiów oraz napisaniu pracy dyplomowej absolwent studiów rozumie relacje kształtujące się między poszczególnymi elementami przestrzeni geograficznej (przyrodniczej, społeczno-gospodarczej, kulturowej), zna i potrafi omówić podstawowe procesy, które zachodzą w przyrodzie, społeczeństwie i gospodarce.</p> <p>Posiada poszerzoną wiedzę z zakresu geografii fizycznej, społeczno-ekonomicznej i regionalnej. Zna podstawy racjonalnego wykorzystania i kształtowania środowiska przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego, co pozwala mu opracować opinię w tym względzie dla władz lokalnych (gmina, powiat) i regionalnych (województwo) w swoim miejscu zamieszkania lub miejscu pracy zawodowej.</p> <p>Umie posługiwać się literaturą, źródłami statystycznymi, ogólnymi i specjalistycznymi opracowaniami kartograficznymi, podstawowymi instrumentami pomiarowymi służącymi do pozyskiwania danych o środowisku geograficznym, posługuje się komputerem oraz podstawowymi programami GIS (<i>Geographic Information System</i>).</p> <p>Potrafi zaplanować i przeprowadzić w terenie podstawowe badania komponentów środowiska przyrodniczego oraz podstawowe analizy funkcjonowania systemów społeczno-gospodarczych różnej skali układów przestrzennych dla potrzeb kompleksowego gospodarowania i zarządzania przestrzenią.</p> <p>Potrafi pozyskiwać, gromadzić i analizować dane o środowisku geograficznym, a uzyskane wyniki potrafi przedstawić stosując odpowiednio dobrane metody prezentacji.</p> <p>Posiada poszerzoną wiedzę oraz umiejętności z zakresu wybranej podczas studiów specjalności.</p> <p>Absolwent studiów I stopnia jest osobą, która wykazuje postawę przedsiębiorczą, potrafi pracować indywidualnie oraz w zespole, zna podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, posiada wiedzę z zakresu ochrony własności intelektualnych, jest świadom konieczności podnoszenia swoich kompetencji zawodowych i społecznych oraz ma świadomość postępowania zgodnie z zasadami etyki.</p>
Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe	<p>Absolwent studiów pierwszego stopnia kierunku geografia jest przygotowany do pracy w różnych instytucjach zajmujących się kompleksowym kształtowaniem i ochroną środowiska przyrodniczego, gospodarką przestrzenną, warunkami życia ludności oraz organizacją działalności społeczno-gospodarczej, a także systemami zarządzania środowiskiem.</p> <p>Absolwent specjalności nauczycielskiej posiada wiedzę oraz nabywa umiejętności</p>

	określone w <i>Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela</i> , zdobywając kwalifikacje nauczycielskie do nauczania przyrody w szkole podstawowej.
Dostęp do dalszych studiów	Uzyskany tytuł licencjata daje możliwość podjęcia studiów II stopnia i studiów podyplomowych.

Jednostka naukowo-dydaktyczna Wydziału właściwa merytorycznie dla tych studiów	Instytut Geografii
--	--------------------

Załącznik do programu studiów

Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów	90
Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia	113
Łączna liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych	60
Minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać, realizując moduły kształcenia oferowane na zajęciach ogólnouczeniowych lub na innym kierunku studiów	4
Minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach z wychowania fizycznego	2